

Ošetřovatel a prodejce / ošetřovatelka a prodejkyňe zvířat pro zájmové chovy (kód: 41-078-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů:	Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání:	Ošetřovatel zvířat v zoo
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v chovaných druzích nejčastěji prodávaných zvířat zájmových chovů	3
Zajišťování prodeje zvířat pro zájmové chovy	3
Poskytování kvalifikované poradenské činnosti k chovu zvířat v zájmových chovech	4
Obsluha pokladny a pokladních systémů	3
Kompletace a údržba chovných zařízení pro prodávaná zvířata zájmových chovů a zajištění optimálního prostředí	3
Obsluha přístrojů a technického zázemí chovů zvířat, zajištění bezpečnosti práce	3
Prevence nákaz v chovech jednotlivých druhů prodávaných zvířat	3
Příprava krmiv a krmení	3
Aplikace zákonů, nařízení a mezinárodních dohod upravujících chov a obchodování se zvířaty	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 01.03.2023

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v chovaných druzích nejčastěji prodávaných zvířat zájmových chovů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat a charakterizovat běžně chované a prodávané druhy drobných savců (drobní vačnatci, hlodavci, zajícovci, malé šelmy, hmyzožravci)	Ústní ověření
b) Vyjmenovat a charakterizovat běžně chované a prodávané druhy obojživelníků a plazů (žáby, ocaseatí obojživelníci, ještěři, želvy a hadi)	Ústní ověření
c) Vyjmenovat a charakterizovat běžně chované a prodávané druhy ptáků (pěvci, papoušci, měkkozobí, hrabaví, vrubozobí)	Ústní ověření
d) Vyjmenovat a charakterizovat běžně chované a prodávané druhy akvarijních ryb (5 druhů z následujících skupin: characidy, živorodky, cichlidy, závojnátky, skaláry)	Ústní ověření
e) Vyjmenovat a charakterizovat běžně chované a prodávané druhy bezobratlých - hmyz (včetně krmného), pavouci, štíři, měkkýši	Ústní ověření
f) Podle obrázků nebo v chovném zařízení určit alespoň 5 druhů z nejčastěji prodávaných zvířat zájmových chovů	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zajišťování prodeje zvířat pro zájmové chovy

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat způsob přijímání objednávek zákazníků a jejich vyřizování s důrazem na písemnou evidenci, pravidla komunikace se zákazníkem na prodejně, zásady etiky prodeje	Ústní ověření
b) Vysvětlit způsob přejímky, skladování, ošetřování a inventarizaci zboží, popsat a předvést způsob přejímky živých zvířat do prodejny a expedice zákazníkovi	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat kontrolu dodržování bezpečnosti a hygieny práce a protipožárních předpisů	Ústní ověření
d) Vysvětlit zásady aktivního kvalifikovaného přístupu k prodeji zvířat, včetně návrhu týkajícího se sortimentu a množství nabízených zvířat	Ústní ověření
e) Předvést činnosti prodejce týkající se prodeje minimálně tří druhů zvířat z různých tříd a prodeje chovatelských potřeb vhodných pro tato zvířata, včetně vhodné manipulace, balení zboží a komunikace se zákazníkem, za dodržení etiky prodeje živých organismů	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Poskytování kvalifikované poradenské činnosti k chovu zvířat v zájmových chovech

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Poskytnout kvalifikované a objektivní informace o 3 druzích zakoupených zvířat, včetně doporučení nebo pomoci při zajištění bezpečného transportu zvířete z prodejny a doporučení odborné literatury	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Ukázat na příkladech způsoby navázání a posilování kontaktů se zákazníky, organizaci předváděcích a informačních akcí	Praktické předvedení
c) Vysvětlit podstatu odborných služeb zákazníkům, včetně vyřizování dotazů a stížností, a využití kontaktů se zkušenými chovateli a veterináři	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Obsluha pokladny a pokladních systémů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Převzít počáteční hotovost a odstranit případné nedostatky před zahájením práce na pokladně	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zprovoznit pokladnu, řešit problémy provozu pokladny	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Komunikovat vhodně se zákazníkem, řešit obvyklé i neobvyklé situace při obsluze zákazníka, včetně postupu při reklamaci zboží zákazníkem	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Účtovat ceny zboží mechanicky nebo za pomoci čtecího zařízení kontrolní pokladny, kontrolovat ceny zboží, odstranit vzniklé nedostatky při účtování cen	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Stornovat platbu v pokladně, vystavit příslušný doklad a evidovat ho	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Provést základní údržbu pokladny (výměna pásky) a odstranit drobnou technickou závadu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Kompletace a údržba chovných zařízení pro prodávaná zvířata zájmových chovů a zajištění optimálního prostředí

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat základní typy chovatelských zařízení pro prodávaná zvířata s předvedením základních principů manipulace a zajištění proti úniku zvířat, případně krádeži	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vysvětlit základní vybavení chovatelských zařízení s ohledem na vytváření optimálního prostředí a pohodu chovaných zvířat (welfare), vyjmenovat a prakticky předvést umístění prvků pro obohacení prostředí v chovech	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vysvětlit a předvést způsoby měření teploty a vlhkosti podle jednotlivých typů ubikací (akvária, terária, paludária, klece a zahradní výběhy), ozřejmit denní světelný a tepelný režim	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vysvětlit a předvést, jakým způsobem je zajištěno větrání v uzavřených prostorách terárií a zastínění u venkovních zařízení	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Popsat způsob a časový rozvrh údržby chovatelských zařízení s ohledem na náročnost chovaných a dále prodáváných druhů zvířat	Ústní ověření
f) Předvést čištění a údržbu chovných zařízení pro minimálně 3 druhy zvířat z různých tříd na prodejně	Praktické předvedení
g) Stanovit denní ošetrovatelský režim, včetně krmení a údržby ubikací, předvést ošetřování minimálně 3 druhů zvířat z různých tříd v prodejně	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Obsluha přístrojů a technického zázemí chovů zvířat, zajištění bezpečnosti práce

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat základní druhy prodáváných technických zařízení určených k zabezpečení optimálních podmínek v odchovných zařízeních pro zvířata zájmových chovů (terárium, akvaterárium, ptačí voliéra, klec pro chov savců)	Ústní ověření
b) Obsluhovat technická zařízení zaručující potřebné mikroklima v uzavřených prostorách a ve vodním prostředí (topné systémy, vodní filtry, zvlhčovače, regulace osvětlení) a obsluhu popsat	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Dodržovat bezpečnost práce a ochranu zdraví s ohledem na možnost vzájemného přenosu závažných onemocnění (zoonózy, antropozoonózy), vyjmenovat a respektovat základní povinnosti při práci s biologickým materiálem, údržbě a preventivních kontrolách elektrických zařízení, požární prevenci	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vyjmenovat hlavní zásady bezpečnosti práce při manipulaci s hlodavci, zajícovci a drobnými šelmami, ptáky, plazy a bezobratlými živočichy, popsat používání ochranných pomůcek a první pomoc při poranění zvířaty se zvláštním zřetelem k jedovatým druhům, předvést manipulaci s 5 druhy zvířat	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Prevence nákaz v chovech jednotlivých druhů prodáváných zvířat

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit základní postupy prevence nákaz v chovech - dodržování čistoty, veterinární vyšetření nově přichozích jedinců, opatření při výskytu ekto- a endoparazitů, při vypuknutí epidemie, vakcinační schémata a pravidelné odčervení u vnímavějších druhů či zvířat chovaných v zátěžovém prostředí	Ústní ověření
b) Popsat typická onemocnění (včetně příznaků) u plazů, ptáků, drobných savců, akvarijních ryb a bezobratlých živočichů	Ústní ověření
c) Popsat součinnost s veterinární službou, vyjmenovat nákazy podléhající oznamovací povinnosti a nemoci savců a ptáků přenosné na člověka, vysvětlit pojem karantény a karanténního režimu.	Ústní ověření
d) Předvést postupy při likvidaci biologického odpadu z chovů (kadavery zvířat, znečištěná podestýlka, zbytky krmiv a vody z napáječek) ve smyslu platných hygienických a veterinárních předpisů, popsat režim úklidu prodejny a prostředky používané k desinfekci ubikací zvířat	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příprava krmiv a krmení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Rozpoznat, popsat a porovnat základní typy krmiv pro savce, ptáky a plazy, uvést nejčastěji používané nutriční doplňky a uvést nevhodná krmiva	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Připravit z komponentů 3 krmné směsi a stanovit časový rozvrh krmení a krmnou dávku	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Rozpoznat a popsat základní závady krmiv, uvést, jaké důsledky může mít jejich použití pro zdraví chovaných zvířat a uvést způsoby uskladnění krmiv	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Předvést krmení 3 druhů zvířat (jednoho zástupce savců, jednoho zástupce ptáků a jednoho zástupce plazů) na prodejně	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Aplikace zákonů, nařízení a mezinárodních dohod upravujících chov a obchodování se zvířaty

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Stručně vysvětlit účel a účinnost zákona na ochranu zvířat proti týrání a Vyhlášky č. 411/2008 Sb., o stanovení druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči, a povinností z nich vyplývajících	Ústní ověření
b) Stručně vysvětlit význam živnostenského zákona pro chovatelskou praxi a obchodování se zvířaty určenými pro zájmové chovy	Ústní ověření
c) Vysvětlit význam Úmluvy o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES) a její aplikace v praxi prodejen	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce

Uchazečem o zkoušku může být každá fyzická osoba starší 18 let, která získala alespoň základy vzdělání, nebo účastník rekvalifikace podle zákona č. 435/2004 Sb., zákon o zaměstnanosti.

Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP – <https://nsp.cz/jednotka-prace/osetrovatel-zvirat-v-zoo#zdravotni-zpusobilost>)

Autorizovaná osoba zároveň s odesláním pozvánky ke zkoušce písemnou formou sdělí, kde a jakým způsobem se uchazeč může informovat o svých povinnostech a průběhu zkoušky a které doklady/dokumenty musí uchazeč předložit bezprostředně před započítáním zkoušky.

2. Průběh zkoušky

Před zahájením zkoušky uchazeč předloží zkoušejícímu průkaz totožnosti a případně další dokumenty opravňující k připuštění ke zkoušce uvedené v části 1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce.

Bezprostředně před zahájením zkoušky autorizovaná osoba seznámí uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s jeho právy a povinnostmi v rámci zkoušky dle zákona č. 179/2006 Sb. a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Zkoušející uzná, a tedy nemusí ověřovat, ty odborné způsobilosti, které byly již dříve u uchazeče ověřeny v rámci zkoušky z jiné profesní kvalifikace (nutno doložit osvědčením o získání profesní kvalifikace), a které jsou shodné svým rozsahem i obsahem. Rozsah a obsah odborné způsobilosti určují její jednotlivá kritéria a pokyny k realizaci zkoušky popsané v hodnoticím standardu. Zkoušející tyto odborné způsobilosti neuzná jako již ověřené, pokud by tím nebylo zajištěno řádné ověření ostatních požadavků stanovených tímto hodnoticím standardem (například při nutnosti dodržení technologických postupů a časové souslednosti různých činností).

Zkouška se koná v českém jazyce.

Zkouška je veřejná. Praktická část zkoušky a praktická zkouška není veřejná v případech, kdy to je nutné z hygienických důvodů nebo z důvodu ochrany zdraví a bezpečnosti práce.

Při ověřování odborných způsobilostí formou praktických úloh je třeba sledovat a hodnotit zručnost provádění všech úkonů, při práci s přístroji dodržování bezpečnosti, stejně jako hygieny práce, pozornost věnovat kvalitě a časovému hledisku zvládnutí předváděných prací. Přitom je nutno posuzovat nejen konečný výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejvhodnějším postupu řešení zadaného úkolu s ohledem na druh zvířete a podle podmínek pracoviště. Důraz je třeba klást na praktické ověření manipulace se zvířaty, zručnost a etiku manipulace podloženou dostatečnými odbornými vědomostmi a dovednostmi. Požadována je znalost způsobu transportů a minimalizací vzniku stresu a nebezpečí poranění zvířat. Předpokládá se znalost nebezpečí hrozící v případě manipulace s většími druhy hlodavců, ptáků, plazů, menšími šelmami a jedovatými druhy živočichů. Požadována je znalost ochranných pomůcek. Vyžadována je rutinní znalost bezpečného zacházení s desinfekčními a čisticími prostředky a zajišťování likvidace biologického odpadu ve smyslu platných nařízení.

V odborné způsobilosti **Zajišťování prodeje zvířat pro zájmové chovy**, u kritéria e) a v odborné způsobilosti **Kompletace a údržba chovných zařízení pro prodávaná zvířata zájmových chovů a zajištění optimálního prostředí**, u kritérií f), g) bude uchazeč předvádět činnosti pro minimálně 3 druhy zvířat z různých tříd (savci, ptáci, plazi, ryby, hmyz). Zkoušející vybere po jednom zástupci z minimálně tří tříd. V odborné způsobilosti **Kompletace a údržba chovných zařízení pro prodávaná zvířata zájmových chovů a zajištění optimálního prostředí** je kritérium a) vztaženo ke skupinám zvířat uvedeným v odborné způsobilosti **Orientace v chovaných druzích nejčastěji prodáváných zvířat zájmových chovů**.

V odborné způsobilosti **Obsluha přístrojů a technického zázemí chovů zvířat, zajištění bezpečnosti práce** bude uchazeč předvádět manipulaci s 5 druhy zvířat, vždy s jedním zástupcem z každé ze tříd: savci, ptáci, plazi, ryby, hmyz.

U kritérií s ústním ověřením se počítá s písemnou přípravou uchazeče, která je zahrnuta do doby přípravy na zkoušku.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud

vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede autorizovaná osoba do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou odbornou způsobilost a výsledek zapisuje do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky.

Výsledné hodnocení pro danou odbornou způsobilost musí znít:

- „splnil“, nebo
- „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé odborné způsobilosti.

Výsledné hodnocení zkoušky zní buď:

- „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny odborné způsobilosti, nebo
- „nevyhověl“, pokud uchazeč některou odbornou způsobilost nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí autorizovaná osoba vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jedním zkoušejícím, který musí být přítomen u zkoušky po celou dobu trvání zkoušky.

Zkoušející je povinen provádět ověřování odborných způsobilostí při zkoušce přesně podle všech ustanovení tohoto hodnoticího standardu.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na chovatelství nebo veterinářství nebo zemědělství a nejméně 5 let odborné praxe v chovu zvířat nebo v zájmových chovech nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo učitele odborného výcviku v oblasti chovatelství.
- b) Vyšší odborné vzdělání v oblasti biologie nebo zemědělství a nejméně 5 let odborné praxe v chovu zvířat nebo v zájmových chovech nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo učitele odborného výcviku v oblasti chovatelství.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na biologii nebo zemědělství nebo veterinářství a nejméně 5 let odborné praxe v chovu zvířat nebo v zájmových chovech nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo učitele praktického vyučování nebo učitele odborného výcviku v oblasti chovatelství.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost a praxi v povolání autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti a praxe v povolání v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.mze.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Zkušební místnost
- Chovná zařízení – skleněné nádrže (akvária, terária, paludária) pro chov drobných druhů savců, plazů, ryb a bezobratlých; komponenty pro sestavení jednoduchého paludária a akvária, klece, parkosy, podestýlky, substráty, budky, krmítka, hračky, napáječky
- Technická zařízení potřebná k sledování teploty, vlhkosti a světelného režimu, teploměry, vlhkoměry, přístroje na stanovení pH vody, časové spínače, topné prvky, vzduchování, filtry, jednoduchý odkalovač
- Dezinfekční a čisticí prostředky
- Základní sortiment krmiv, ukázky živého krmení, komponenty pro výrobu krmných směsí
- Minimálně 5 druhů zvířat, vždy s minimálně jedním zástupcem z každé ze tříd: savci, ptáci, plazi, ryby, hmyz
- Dokumenty k přejímce zvířat a zboží, ke skladování, inventarizaci
- Základní ochranné pomůcky pro manipulaci se zvířaty
- Obrazové tabule pro poznávací část zkoušky

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda).

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 120 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s požadavky BOZP a PO a s právy a povinnostmi uchazeče v rámci zkoušky dle zákona č. 179/2006 Sb.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 3 až 4 hodin (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro zemědělství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

- Zoologická zahrada hl. města Prahy
- Zoologická zahrada Jihlava
- Krajská veterinární správa Státní veterinární správy pro Středočeský kraj
- Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Praha Čakovice